

№ 20.

Warszawa, d. 16 maja 1925 r.

№ 20.

REDAKCJA I ADMINISTRACJA: Warszawa, Krak.-Przedmieście 5 m. 4, tel. 114-26. Adres telegr.: „Metalowcy—Warszawa“.

Prenumerata wynosi wraz z przesyłką w kraju: Złp. 4 kwartalnie. Nr. pojedynczy gr. 40.
Członkowie Polskiego Związku Przemysłowców Metalowych otrzymują „PRZEMYSŁ METALOWY” bezpłatnie.

**SZWEDZKIE
ŁOŻYSKA
KULKOWE**

SKF

**Warszawa
Kopernika 13
Telefon 12-14**

339

ULGI DLA EKSPORTU.

Minister skarbu rozesał do wszystkich izb skarbowych okólniki Nr. 113 i nr. 119, dotyczące całkowitego zawieszenia państwowego podatku przemysłowego, przypadającego od obrotów, osiągniętych z eksportu niektórych towarów.

Okólnik Nr. 113 z dnia 23 marca 1925 r. D. P. O. L. 2488/III zawiera treść następującą:

W myśl uchwały Komitetu Ekonomicznego Ministrów z dn. 16 lutego r. b. zawieszają się pobór podatku przemysłowego, przypadającego od transakcji eksportowych maszynami włókienniczymi (pozycja taryfy celnej 167 A. p. lh.) oraz maszynami do wyrobu (fabrykacji) cementu (poz. taryfy celnej 167 A. p. la), dokonanych od dnia 1 marca 1925 roku.

Przedsiębiorstwa przemysłowe i handlowe, pragnące z tej ulgi korzystać, winny ściśle przestrzegać postanowień okólnika Nr. 38 z dnia 27 marca 1924 r. L. D. P. 751/III.

Zapewne skutkiem nieuwagi referenta pozycje taryfy celnej w powyższym okólniku podane są podług starej taryfy z d. 4. XI. 1919 roku, zamiast podług nowej z d. 26. VI. 1924 r.

Okólnik Nr. 119 z dnia 21 kwietnia L. D. P. O. 2384/III brzmi jak następuje:

Na zasadzie części trzeciej art. 94 ustawy z dnia 14 maja 1923 r. (Dz. U. R. P. Nr. 58 poz. 412) oraz w myśl uchwały Komitetu Ekonomicznego Ministrów z dnia 4 kwietnia r. b., zarządzam w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu co następuje:

Zawieszają się całkowicie pobór podatku przemysłowego (od obrotu) od transakcji eksportowych, dokonanych poczynając od 1 maja 1925 r. następującymi towarami: *)

	poz.	Punkt tar. celnej
Żelazem i stalą sztabową wszelkiego rodzaju, szynami, blachą żelazną i stalową	140	—
Wyrobami z surówki	150	5, 6
Rurami i ich łącznikami	152	7, 8, 9
Podkładkami, łubkami i hakami	153	1
Śrubami i nitami	153	4, 5, 6
Naczyniami emaljowanymi	154	4
Maszynami rolniczymi	167	34, 35, 39-a
Maszynami i aparatami	167	4, 7, 24, 27

*) Podajemy tylko towary, obchodzące przemysł metalowy (przyp. Red.).

UMOWA HANDLOWA POLSKO - CZECHOSŁOWACKA.

W dniu 23 kwietnia podpisaną została umowa handlowa czechosłowacko-polska, oparta na klauzuli największego uprzywilejowania, na obu więc kontrahentów przechodzą wszelkie zniżki celne, udzielone przez nich innym państwom. Umowa ta jest naszą drugą umową taryfową, która różni się od zawartej poprzednio z Francją tem, że zawiera cła konwencyjne w stawkach stałych — „stabilizowanych“ na czas trwania umowy.

Przy analizie umowy rzuca się w oczy zasadnicza różnica gospodarczego jej charakteru: o ile Czechosłowacja głównie korzyści osiąga z odpowiedniego wykorzystania niżek stawek celnych, o tyle Polska otrzymuje je w dziedzinie ułatwień wwozu i przewozu węgla. Koncesje więc celne polskie dano wzamian za czechosłowackie koncesje nie tyle celne, co tranzytowe i inne.

Wywóz Polski do Czechosłowacji sprowadza się tylko do wywozu węgla i produktów naftowych względnie cynku, produktów hodowli i jednego czy dwóch artykułów chemicznych, natomiast wwóz z Czechosłowacji do Polski przedstawiać się będzie poważnie wobec obniżenia barjery celnej. Ilustruje to znakomicie ilość punktów taryfy celnej, objęta koncesjami, bo gdy Polska przyznała sąsiadowi koncesje na około 80 punktów swojej taryfy, to Czechosłowacja tylko na ok. 20 punktów taryfy czechosłowackiej, przyczem należy podkreślić, że koncesje polskie są koncesjami, czynionymi obcemu państwu poraz pierwszy, gdy koncesje czechosłowackie są powtórzeniem koncesji, przyznanych już innym państwom.

Zniżki konwencyjne w dziale VII-ym polskiej taryfy celnej, obejmującym rudy, metale i wyroby z metali, podajemy według „Listy konwencyjnych stawek celnych w nowej umowie handlowej polsko-czechosłowackiej“, załączonej do Nr. 17 tygodnika „Przemysł i Handel“.

Lista „A” poz. polskiej taryfy celnej	NAZWA TOWARU	zniżka w % %	Lista „A” poz. polskiej taryfy celnej	NAZWA TOWARU	zniżka w % %
z 149 z p. 6.	Sztućce, łyżki, widelce, noże z aluminium . . .	20	z 167 z p. 35.	Siewniki kombinowane do jednoczesnego wysiewu nasion i nawozów sztucznych . . .	30
z 150 z p. 1.	Wyroby żeliwne, oprócz osobno wymienionych, nieobrobione, o wadze sztuk: c) mniej niż 40 kg. do 5 kg. włącznie . . . d) mniej niż 5 kg.	10 15	z 168 z p. 1.	Odważniki żelazne do wag: nieobrobione obrobione	20 50 15
z 150 z p. 5.	Naczynia żeliwne, surowe lub emaljowane . . .	10	<i>Lista „B” obejmuje wyroby polskie, dla których autonomiczne stawki czechosłowackiej taryfy celnej zostały zniżone o wskazane poniżej procenty. Podajemy tylko wyroby, obchodzące przemysł metalowy.</i>		
z 150 z p. 6.	Piece żeliwne malowane, bronzowane, pobielane, lakierowane i t. d.	20	<i>Pozycja taryfy celnej czechosłowackiej</i>		
z 150 z p. 7.	Piece żeliwne obrobione (toczone, wiercone i t. d.)	20	NAZWA TOWARU	zniżka w %	cto konwencyjne w kor. cz. od 100 kg.
z 150 z p. 7-b	Maszyny do mięsa, wagi do 3 kg. włącznie	10	z 530 z c, 2.	Młynki i rozdrabniacze z tarczami metalowymi, do celów rolniczych	44,4 240,19
z 152 z p. 7.	Rury o osi prostej, bez szwu, średnicy zewnętrznej powyżej 100 mm, zaopatrzone z jednego końca w gwint zewnętrzny i z drugiego końca w gwint wewnętrzny długości nie mniejszej niż połowa zewnętrznej średnicy rury	50	z 538	Młynki i rozdrabniacze z tarczami metalowymi (osobno niewymienione); maszyny i aparaty do wyrobu cementu, maszyny i aparaty do wykończania surowców i wyrobów włókienniczych, wagi: a) 200 kg. i mniej b) powyżej 200 kg. do 1000 kg c) powyżej 1000 kg.	40 450 40 420 40 360
z 153 z p. 1-a.	Wyroby żelazne i stalowe, toczone, polewane i t. d., wszelkie z wyjątkiem wymienionych w p.p. od 2 do 10 włącznie, obrobione, o wadze: 1000 kg. i więcej 1000 — 500 kg. włącznie 500 — 100 kg. włącznie	20 15 10	<i>Lista „C” zawierająca cła polskie stabilizowane:</i>		
z 156 z p. 2-a.	Gwoździe żelazne i stalowe—druciane . . .	25	Poz. polskiej taryfy celnej	NAZWA TOWARU	Cła przyzwolone stabilizowane w złotych od 100 kg.
z 158 z p. 1.	Wyroby nożownicze do użytku kuchennego, rolniczego i rzemieślniczego, z rączką z materiałów zwyczajnych	10	z 167 z p. 1.	Maszyny dla cukrowni, browarów, słodowni i gorzelnii	36.50
z 167 z p. 1.	Osobno niewymienione maszyny: maszyny dla cukrowni, gorzelnii, browarów i słodowni, podług specyfikacji i warunków ustalonych w protokole końcowym	15	z 167 z p. 26-a.	Aparaty, osobno niewymienione, dla cukrowni, browarów, słodowni, gorzelnii i rafinerji olejów mineralnych: niezawierające metali, objętych poz. 143 zawierające do 10% włącznie metali, objętych poz. 143	36.— 38.25
z 167 z p. 3.	Walce szosowe parowe	15	z 167 z p. 26-a.	Aparaty, osobno niewymienione, dla instalacji chłodniczych i do wyrobu łożu	31.50
z 167 z p. 6.	Walce szosowe motorowe	25	W protokole końcowym umowy zostało stabilizowane cło zł. 25.— od 100 kg. dla łopat, rydli i motyk (z poz. 160 p. 2) na okres 13 miesięcy od dnia wejścia w życie konwencji handlowej.		
z 167 z p. 6.	Dźwigi hydrauliczne	40	<i>Lista „D” zawiera cła i opłaty czechosłowackie stabilizowane, które jednak nie dotyczą przemysłu metalowego.</i>		
z 167 z p. 6.	Kozły do podnoszenia parowozów i wagonów, suwnice mostowe, żurawie bramiaste i obrotowe	15	<i>DYSKONTOWANIE TRAT 6-CIOMIESIĘCZNYCH.</i>		
z 167 z p. 7-f.	Motory spalinowe wagi: powyżej 3000 do 70000 kg powyżej 70000 do 140000 kg. powyżej 140000	10 20 30	„Przemysł i Handel” donosi w № 19, że dyrekcja Banku Polskiego powzięła w d. 2 maja r. b. uchwałę przyjmowania do dyskonta trat w walutach obcych z terminem 6-ciomiesięcznym.		
z 167 z p. 7.	Kompressory chłodnicze i do fabrykacji lodu, podług warunków, ustalonych w protokole końcowym	35	<i>VII MIĘDZYNARODOWA KONFERENCJA PRACY.</i>		
z 167 z p. 7 i 9.	Pompy specjalne parowe, transmisyjne, odśrodkowe i turbinowe dla cukrowni, browarów i słodowni, gorzelnii, rafinerji olejów mineralnych, instalacji chłodniczych i do fabrykacji lodu, podług specyfikacji i warunków ustalonych w protokole końcowym	15	Dnia 19 maja r. b. rozpocznie się w Genewie VII Międzynarodowa Konferencja Pracy. Na porządku dziennym są następujące sprawy:		
z 167 z p. 9.	Pompy ręczne	30	1. Sprawa odszkodowania za nieszczęśliwe wypadki przy pracy,		
z 167 z p. 26.	Aparaty osobno niewymienione dla cukrowni, browarów, słodowni, gorzelnii, rafinerji olejów mineralnych, podług specyfikacji i warunków, zawartych w protokole końcowym: z a) nie zawierające metali, objętych poz. 143 z a) zawierające do 10% włącznie metali, objętych poz. 143 b) zawierające powyżej 25% metali, objętych poz. 143	20 15 15	2. Sprawa równomiernego traktowania robotników tubylczych i zagranicznych w razie nieszczęśliwego wypadku przy pracy,		
z 167 z p. 26.	Aparaty osobno niewymienione dla instalacji chłodniczych i do fabrykacji lodu, podług specyfikacji i warunków, ustalonych w protokole końcowym	30	3. Sprawa 24 godzinnego spoczynku tygodniowego w hutach szklanych basenowych,		
z 167 z p. 28-a.	Części korzystających z cel konwencyjnych maszyn i aparatów dla cukrowni, browarów, słodowni, gorzelnii, rafinerji olejów mineralnych, instalacji chłodniczych i do fabrykacji lodu — za pozwoleniem ministerstwa skarbu: nie zawierające metali, objętych poz. 143 zawierające metale, objęte poz. 143	35 20	4. Sprawa pracy nocnej w piekarniach.		
z 167 z p. 34.	Siewniki rzutowe do nawozów sztucznych Wyorywacze buraków Sieczkarnie o szerokości gardła większej niż 310 mm.	30 25 20	Delegatem Polski na M. K. P. w grupie pracodawców jest w roku bieżącym, jak w latach poprzednich, inż. Stanisław Jan Okolski, dyrektor naczelny P. Z. P. M. Rzecznawcami w tejże grupie są p. p. dr. Edmund Trepka, poseł na Sejm, przewodniczący Ko-		

misji Pracy Centralnego Związku P. P. G. H. i F. i Mieczysław Jastrzębowski, naczelnik Wydziału Pracy Centr. Związku.

HANDEL POLSKI Z Z. S. R. R.

„Kurjer Polski“ podał w №№ 123 i 130 z dn. 5 i 12 maja r. b. szczegółową wiadomość o transakcjach, zawartych kolejno przez dwie polskie fabryki metalowe z przedstawicielstwem handlowym Związku Socjalistycznych Republik Radzieckich na dostawę dla Z. S. R. R. maszyn rolniczych. Są to firmy, należące do Grupy II Polskiego Związku Przemysłowców Metalowych, a mianowicie „Tow. Akc. Fabryki Maszyn i Wagonów H. Cegielski“ w Poznaniu i „Zjednoczenie Polskich Fabryk Maszyn i Narzędzi Rolniczych Sp. Akc.“ w Warszawie. Obydwie firmy, każda na zasadzie osobnej umowy, otwierają składy konsygnacyjne swoich wyrobów na terytorjum Z. S. R. R. Pierwsza z nich ma dostarczyć w ciągu 3 lat maszyn na sumę 3 milionów dolarów, druga—na sumę co najmniej 990 tysięcy dolarów w tym samym okresie czasu.

RYNEK TOWAROWY NA SUROWCE I ARTYKUŁY TECHNICZNE DLA PRZEMYSŁU METALOWEGO.

Ceny hurtowe na surowce i artykuły techniczne dla przemysłu metalowego w dniu 14-ym maja r. 1925 w złotych (pg. danych S. A. „Zjednoczeni Polscy Przemysłowcy Metalowi“), pozostają bez zmiany (patrz Nr. 19 „P. M.“) z wyjątkiem:

- a) za 1 tonę franco wagon stacja załadowania:
Surówka odlewnicza „Chlewiska“ na węglu	Zł. gr.
drzewnym	147.—
Surówka odlewnicza Ostrowiecka № I	146.—
Koks karwiński	44.50
- b) za 100 kg. loco skład Warszawa:
Pokost chemicznie czysty gwarantowany	215.—

Cena odlewów żelaznych.

Podług notowań Grupy V (Odlewni) Polskiego Związku Przemysłowców Metalowych cena odlewów żelaznych surowych dla Warszawy, aż do odwołania, wynosi od 0,45 do 0,56 zł. za 1 kg. loco fabryka.

Ceny metali według notowań giełdy londyńskiej w dn. 14. V. 25 r. w złotych po kursie dnia za tonnę metr.

Aluminium	3101	Miedź standard	1494
Antymon	1722	Ołów miękki	788
Cyna standard	6097	Nikiel	4093
Cynk hutniczy	950	Rtęć	10436
Miedź elektrolityczna	1581	Srebro za 1 kg.	108

Tendencja spokojna

**PIERWSZA KRAJOWA
WYTWÓRNIĄ SPRĘŻYN**

dla wszystkich gałęzi przemysłu

„SPIRAL”

WARSZAWA

Marszałkowska 104.

TELEFON: 112-49.

PRZYJMUJE SIĘ ZAMÓWIENIA OD JEDNEJ SZTUKI.

Tow. Akc. J. JOHN w Łodzi

WYRABIA JAKO SPECJALNOŚĆ:

Transmisje i części transmisyjne; **Koła** zębate; **Naprężacze** pasów i t. p. Konstrukcja lekka i solidna; wykonanie wzorowe; minimalne zużycie siły i smarów. Dostawa normalnych części z zapasu.

Tokarki szybkotnące, konstrukcji nowoczesnej wykonane najdokładniej, o wysokości kłów 150. 230 i 300 mm i długości toku do 3 metrów. Łby rewolwerowe, lunety, uchwyty samocentrujące. **Imadła** równoległe o szerokości szcęk 100 mm.

Wiertarki słupowe 32 i 40 mm.

Kalandry wszelkiego rodzaju dla przemysłu włókienniczego i papierniczego jak: rolkowe, frykcyjne, wodne, matowe, **finiszowe** prasy nieckowe (Muldenpressen). Wykonanie pierwszorzędne, w niczem nieustępujące najdroższemu zagranicznemu kalandrom. Około 200 kalandrów w ruchu. **Reparacja** walców, obtaczanie, szlifowanie i obijanie bawełną, jutą lub papierem.

Śruby z nakrętkami wszelkiego rodzaju.

Kotły żeliwne oryg. Strebela do ogrzewań centralnych.

Ruszty ekonomiczne podług własnego systemu i **odlewy** według nadesłanych modeli lub rysunków.

Własne biura sprzedaży:

WARSZAWA	LWÓW	KRAKÓW	POZNAŃ	KATOWICE	LUBLIN	GDĄŃSK
Jerozolimska 51	Zybkiewiczza 39	Basztowa 24	Cieszkowskiego 8.	Batorego 4	Krak.-Przedm. 58	Schüsseldamm 62

- Armatura na parę i wodę:**
Spółka Akcyjna Budowy Kotłów Parowych i Maszyn. W. Fitzner i K. Gamper* w Dąbrowie.
- * S. A. Handlu i Przemysłu Metalowego M. Lisowski. Warszawa, ulica Nowowiejska Nr. 22, tel. 173-90 i 210-59.
- Beczki żelazne:**
Tow. Akc. Wł. Gostyński i S-ka w Warszawie, Mokotowska 3, tel. 14-84.
- * S. A. Handlu i Przemysłu Metalowego M. Lisowski. Warszawa, ulica Nowowiejska Nr. 22, tel. 173-90 i 210-59.
- Bryczki:**
Szydłowiecka Fabryka Bryczek Bracia Węgrzeczcy, Fabryka w Szydłowcu Biuro w Warszawie Wspólna 4 m. 3 tel. 192-40
- Druty wszelkiego rodzaju:**
Dąbrowski Przemysł Druciany B-cia Klein w Dąbrowie Górniczej.
- Dźwigniki—Łańcuchy:**
Bracia Jenike, inż., Warszawa, Aleja Jerozolimska 20 tel.: 29-64 i 220-00.
- * Tow. Akc. Wł. Gostyński i S-ka w Warszawie, Mokotowska 3, tel. 14-84.
- * Warsz. Fabr. Masz. windowych „Siła”, Chłodna 5, tel. 47-78.
- Garnki i przewody rurowe:**
Eberhard, Wolski i S-ka, Szara 12.
- Garbarskie maszyny:**
B-cia Steinberg i Sp. w Warszawie, Wronia 80.
- Gryzarki:**
Stowarzyszenie Mechaników Polskich z Ameryki Sp. Akc. Warszawa, Marszałkowska 46.
- Gryzarki uniwersalne:**
Fabryka maszyn i odlewnia żelaza Waldemar Krusche i S-ka w Pabjanicach.
- Gwoździarki i ciągniki:**
B-cia Steinberg i Sp. w Warszawie, Wronia 80.
- Imadła:**
Stowarzyszenie Mechaników Polskich z Ameryki Sp. Akc. Warszawa, Marszałkowska 46.
- Imadła ślusarskie kute:**
S. A. Handlu i Przemysłu Metalowego M. Lisowski. Warszawa, ulica Nowowiejska Nr. 22, tel. 173-90 i 210-59.
- Kalandry:**
Tow. Akc. J. John w Łodzi.
- Konstrukcje żelazne:**
Inż. Gniazdowski i Janiszewski Sp. Akc. w Lublinie.
- * S. A. Handlu i Przemysłu Metalowego M. Lisowski. Warszawa, ulica Nowowiejska Nr. 22, tel. 173-90 i 210-59.
- * Eberhard, Wolski i S-ka, Szara 12.
- Koła wozowe o obręczach prasą nasadzanych:**
Fabryka Kół i Wozów M. Margulies Płock.
- Konstrukcje żelazne, schody, cieplarnie:**
Tow. Akc. Wł. Gostyński i S-ka w Warszawie, Mokotowska 3, tel. 14-84.
- Kotły parowe:**
S. A. Handlu i Przemysłu Metalowego M. Lisowski. Warszawa, ulica Nowowiejska Nr. 22, tel. 173-90 i 210-59.
- Karoserje:**
Koła samochodowe ciężarowe Szydłowiecka Fabryka Bryczek Bracia Węgrzeczcy, Fabryka w Szydłowcu Biuro w Warszawie Wspólna 4 m. 3 tel. 192-40.
- Kuto lane odlewy:**
Inż. Gniazdowski Janiszewski, Sp. Akc. w Lublinie.
- Kuźnie polowe:**
Tow. Akc. Wł. Gostyński i S-ka w Warszawie, Mokotowska 3, tel. 14-84.
- * Eberhard, Wolski i S-ka, Szara 12.
- Liny stalowe—Drut stalowy:**
Bracia Jenike, inż., Warszawa, Aleja Jerozolimska 20 tel.: 29-64 i 220-00.
- Lokomobile przemysłowe:**
Nitsche i S-ka, Fabryka Maszyn w Poznaniu.
- Łańcuchy elektryczne spawane i patentowane (Victor) do celów gospodarczych i technicznych:**
Dąbrowski Przemysł Druciany B-cia Klein w Dąbrowie Górniczej.
- Łańcuchy rolkowe:**
Do samochodów ciężarowych, osobowych i motocyklowych. Łańcuchy Galla do transmisji i przegubowe, Fabryka St. Kubiak, Warszawa, Hrubieszowska 9 tel. 75-44.
- Łańcuchy „Galla”:**
Transmisyjne, ciężarowe i rolkowe wszelkich wymiarów. Bracia Mencil. Fabryka Wyróbów Żelaznych. Warszawa, ul. Czerwonego Krzyża 3, tel. 13-83.
- Maszyny rolnicze:**
Nitsche i S-ka, Fabryka Maszyn w Poznaniu.
- Młocarnie szerokomłotne syst. „Jaehne”:**
Fabryka maszyn i odlewnia żelaza Waldemar Krusche i S-ka w Pabjanicach.
- Maszyny ceglarskie:**
B-cia Kanczewscy S. A. w Częstochowie.
- Narzędzia do obróbki metali:**
Stowarzyszenie Mechaników Polskich z Ameryki Sp. Akc. Warszawa, Marszałkowska 46.
- Nity blacharskie saskie:**
Dąbrowski Przemysł Druciany B-cia Klein w Dąbrowie Górniczej.
- Obrabiarki do metali i drzewa:**
Stowarzyszenie Mechaników Polskich z Ameryki Sp. Akc. Warszawa, Marszałkowska 46.
- Odlewy żelazne:**
Eberhard, Wolski i S-ka, Szara 12.
- Odlewnie żelaza:**
Tow. Akc. Wł. Gostyński i S-ka w Warszawie, Mokotowska 3, tel. 14-84.
- Odlewnie żelaza i metali:**
S. A. Handlu i Przemysłu Metalowego M. Lisowski. Warszawa, ulica Nowowiejska Nr. 22, tel. 173-90 i 210-59.
- * B-cia Kanczewscy S. A. w Częstochowie.
- Okna żelazne:**
Tow. Akc. Wł. Gostyński i S-ka w Warszawie, Mokotowska 3, tel. 14-84.
- * Eberhard, Wolski i S-ka, Szara 12.
- * Krawczyk i S-ka w Zawierciu.
- Okna żelazne i drewniane z własnym okuciem fabrycznym:**
Jan Broda, Toruń.
- Okucia budowlane i meblowe:**
Jan Broda, Toruń.
- Piece żelazne syst. powolnego spalania:**
Eberhard, Wolski i S-ka, Szara 12.
- Prasy ekscentryczne, frykcyjne i balansowe:**
B-cia Steinberg i Sp. w Warszawie, Wronia 80.
- Prasy, tłoczarki cierne: mimośrodowe i balansowe:**
B-cia Kanczewscy S. A. w Częstochowie.
- Pędnie:**
Tow. Akc. J. John w Łodzi.
- * Krawczyk i S-ka w Zawierciu.
- * B-cia Steinberg i S-ka, w Warszawie Wronia 80.
- * B-cia Kanczewscy S. A. w Częstochowie.
- * Eberhard, Wolski i S-ka, Szara 12.
- Pompy:**
Brandel, Witoszyński i S-ka, Grochowska 37.
- Prasy mimośrodowe:**
Stowarzyszenie Mechaników Polskich z Ameryki Sp. Akc. Warszawa, Marszałkowska 46.
- Sikawki i narzędzia ogniowe:**
Bracia Mencil, Fabryka Wyróbów Żelaznych i Sikawek. Warszawa, ul. Czerwonego Krzyża 3, tel. 13-83.
- Rusztza do palenisk rucho- mych i stałych:**
St. Weigt i S-ka, Łódź, Senatorska 22, tel. 2-87.
- Sprężyny do mebli:**
Dąbrowski Przemysł Druciany B-cia Klein w Dąbrowie Górniczej.
- Śruby, nakrętki, nity:**
Bartelmuss i Suchy, Bielsko (Śląsk).
- Śruby:**
Tow. Akc. J. John w Łodzi.
- Strugarki:**
Stowarzyszenie Mechaników Polskich z Ameryki Sp. Akc. Warszawa, Marszałkowska 46
- Suwnice:**
Eberhard, Wolski i S-ka, Szara 12.
- Suwnice (kran) mostowe, przesuwne, dźwigi pionowe-elektryczne, transmisyjne, ręczne:**
Inż. Gniazdowski i Janiszewski, Sp. Akc. w Lublinie.
- * Bracia Jenike, inż. Warszawa, Aleja Jerozolimska 20 tel.: 29-64 i 220-00.
- * Warsz. Fabr. Masz. windowych „Siła”, Chłodna 5, tel. 47-78.
- Taczki żelazne 75 i 100 litr. pojemności:**
Jan Broda, Toruń.
- Tokarki:**
Tow. Akc. J. John w Łodzi.
- * Stowarzyszenie Mechaników Polskich z Ameryki Sp. Akc. Warszawa, Marszałkowska 46.
- Traki i wszelkie obrabiarki do drzewa:**
„Unia” Zjednoczone Fabryki Maszyn Tow. Akc. Oddział: C. Blumwe i Syn, Bydgoszcz-Wilczak.
- Turbiny wodne syst. Francis’a o wysokim współczynniku pożytecznego działania L. Warwasiński, J. Wojakowski i Sp. Fabryka Maszyn i Odlewnia Żelaza w Noworadomsku.**
- Urządzenie do motorów na gaz ssany (generatory):**
Eberhard, Wolski i S-ka, Szara 12.
- Wagony wąskotorowe osobowe i towarowe:**
S. A. Handlu i Przemysłu Metalowego M. Lisowski. Warszawa, ulica Nowowiejska Nr. 22, tel. 173-90 i 210-59.
- * Tow. Akc. Wł. Gostyński i S-ka w Warszawie, Mokotowska 3, tel. 14-84.
- Walce młyńskie utwardzone:**
St. Weigt i S-ka, Łódź, Senatorska 22, tel. 2-87.
- Walce żeliwne utwardzone:**
Tow. Akc. J. John w Łodzi.
- Wialnie do czyszczenia zboża:**
Fabryka Maszyn Rolniczych M. Margulies Płock.
- Wiertarnie kolumnowe szyb- kobieżne:**
Najnowsze typu. L. Warwasiński, J. Wojakowski i Sp. Fabryka Maszyn i Odlewnia Żelaza w Noworadomsku.
- * Fabryka maszyn i odlewnia żelaza Waldemar Krusche i S-ka w Pabjanicach.
- Wiertarki:**
Tow. Akc. J. John w Łodzi.
- * Stowarzyszenie Mechaników Polskich z Ameryki Sp. Akc. Warszawa, Marszałkowska 46.

WYDAWCA: W imieniu Polskiego Związku Przemysłowców Metalowych: Dyrektor Zarządzający inż. S. J. Okolski.

REDAKTOR inż. Maurycy Chorzewski.

CENY OGŁOSZEŃ: Cała strona złp. 180; pół strony złp. 100; 1/4 strony złp. 60; 1/8 strony złp. 40;
Drobne ogłoszenia: tekst 3 wierszowy 30 zł. kwartalnie; za każdy wiersz dodatkowy 5 zł. kw.
Członkowie Związku zamawiający ogłoszenia bezpośrednio, otrzymują stosowny rabat.